

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ щодо використання журналу “Джміль” 2017, № 12 для проведення тематичних тижнів за модельною програмою Нової української школи

РІЗДВЯНА ДИВОНІЧ

Рубрика: Пригоди на обкладинці

Сторінки: обкладинка, с. 2-5

Ця бесіда допоможе педагогам та батькам грамотно і доступно розповісти малечі про одне з державних свят України — Різдво Христове. Незалежно від релігійних переконань родини, кожна дитина зможе отримати уявлення про сутність свята, культурні традиції та погляди християн. Хай ця оповідка надихне старших і менших на духовні роздуми та щирі бесіди. Світлого вам Різдва!

Інтерактивна презентація:

jmil.com.ua/2017-12/coverpic

РОБОТ ДЖК-10 “ШКІЛЬНИЙ ПОМІЧНИК”

Рубрика: Джмеликова колекція

Сторінки: с. 2 обкл.

Невеличкі твори зі словами-малюнками якнайкраще відповідають потребам читачів-початківців — вихованців старшої групи дитячого садка та першокласників. Діти не просто читають історію про робота, а й активно діють: вставляють відповідні слова на місця пропусків, добирають синоніми, шукають і випробовують різні варіанти слів — заміників зображень, фантазують.

Матеріал допомагає виховати читачів-дітяків, пробудити інтерес малечі до самостійного читання та складання власних творів, навчити їх якомога точніше й виразніше висловлювати свої думки, розвивати мовлення, асоціативне мислення та уяву дітей, розширювати їхній активний словник, поглиблювати знання рідної мови.

Публікація є підсумком творчої винахідницької роботи дітей — проектування та моделювання роботів-помічників для конкурсу “СуперРобот-2017”.

Запропонуйте дітям створити власних роботів (або якісь інші моделі). При цьому важливо привчати малечу просуватися сходишками винахідника поступово, не перестрибуючи через кілька враз.

Траєкторія діяльності дітей може бути такою:

1. Навіщо потрібен робот? Що він має вміти робити?
2. Виділяємо основні та другорядні функції.
3. Які пристосування потрібні роботу для їх виконання?
4. Шукаємо аналогії у довкіллі, придумуємо пристосування для реалізації кожної функції (якщо ми не можемо забезпечити виконання якоїсь другорядної функції, відкидаємо її).
5. Моделювання.
6. Сюжетна гра для перевірки винаходу.
7. Доопрацювання моделі за потреби.
8. Сюжетна гра.

Таким чином ми втілюємо на практиці діяльнісний підхід, розвиваємо асоціативне, системне та функціональне мислення, винахідницькі якості малечі, вчимо їх досліджувати, експериментувати.

Інтерактивна презентація: jmil.com.ua/2017-12/jmil_collection

Додаткові запитання

- Поміркуйте, де потрібна допомога робота ДжК-10, а яким справам ми можемо дати лад самі.
- Які функції Шкільного помічника ви відікнули б, а які б додали? Чому?
- Чим іще робот може допомогти у вашому дитячому садочку чи школі?

НАД ВЕРТЕПОМ ЗВІЗДА ЯСНА СВІТЛОМ ЗАСІЯЛА

Рубрика: Майстерня

Сторінки: с. 6

Публікація поєднує одразу два види діяльності — образотворчу й дослідницьку. Діти створюють не просто поробку на годину, а корисну річ, яка прикрасить кімнату до свята, порадує маму й тата, бабусю з дідусем, сестричок і братиків, подарує родині святковий настрій.

Пензлик надає дітям алгоритм дій, залишаючи при цьому простір для творчості та експериментування — малюють добирають кольори промінчиків так, щоб вони гарно поєднувалися у готовій зірочці, можуть змінювати їхні розміри (спробувати зробити зірку з променями різної величини, накладати барвисті промінчики різного розміру один на один тощо).

Виготовлення таких поробок-оригамі незмінно дарує малюкам радість, їх захоплює процес творчості та фантазування, тож кращої мотивації для заняття образотворчою діяльністю чи для праці на уроці трудового виховання годі й шукати. Такі заняття завжди проходять невимушено, цікаво і весело.

Під час такої діяльності важливо формувати естетичний смак дітей: навчати їх добирати кольори, які гармонійно поєднуються, придумувати цікаві способи розташування прикрас (наприклад, хвилину, у формі кола тощо), не захоплюватися надміру оздобленням вікна зірочками тощо.

Публікація стане у пригоді під час занять з образотворчої діяльності, уроків з трудового навчання, допоможе розвинути уяву дітей.

Додаткові матеріали

Як чудово зірки-вітражі прикрасили наше віконечко! А там, де промінчики накладалися один на один, ми отримали новий колір. Дізнаємося про вітражі більше!

[Вітражні дива](#) (Джміль 2017, № 8) — разом з Пензликом дізнаємося, що таке вітраж, відкриваємо секрети майстрів, розглядаємо вітражі різних стилів та епох.

[Вітраж власноруч](#) (Джміль 2017, № 8) — майстер-клас Пензлика, який допоможе малюкам відкрити для себе вітражний розпис та створити свої перші опуси у цьому жанрі.

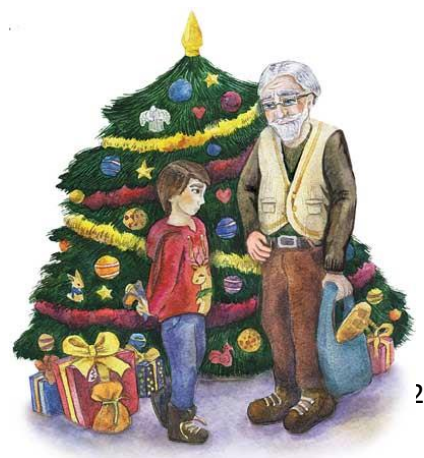
ЗІПСОВАНИЙ СЮРПРИЗ

Рубрика: Школа шляхетності

Сторінки: с. 7

Добре, коли приводом для проведення виховної години, спрямованої на соціально-моральний та емоційно-ціннісний розвиток, становлення особистості, стає реальна ситуація, яка може трапитися з кожним із малюків.

Гарною нагодою обговорити певну життєву проблему може стати читання віршів, які актуалізують її для дітей, показують наслідки їхніх дій, дають можливість поміркувати, обговорити проблему, поділитися досвідом її розв'язання.

Саме такий вірш ви знайдете у цьому матеріалі разом із запитаннями для обговорення його змісту. Бесіди з дітьми за змістом твору розвивають зв'язне та діалогічне мовлення, критичне мислення, навчають бути уважними до людей, що живуть поряд.

Додаткові матеріали

Сюрпризи не так уже й рідко трапляються у нашому житті. Поговоримо про них з дітьми.

- Як відрізнити сюрприз від простої покупки?
- Як і коли самим [влаштовувати сюрпризи](#)?
- І взагалі, що воно таке — сюрприз?
- Навіщо і коли потрібні приємні несподіванки?
- Чи тільки приємними бувають сюрпризи?

Інші запитання від Джмелика, які допоможуть дорослим обговорити вірш з малятами, подані в [журналі](#).

Читайте [комікс “Сюрприз!”](#) (Джміль 2017, № 5-6) про різні несподіванки та жарти: деякі з них можуть підняти настрій, а інші — раптово зіпсувати.

ПОДАРУНКИ ДЛЯ ВСІХ

Рубрика: Школа економіки

Сторінки: с. 8-9

Опубліковано життєву історію про те, як хлопчик Дмитрик вчиться самостійно планувати подарунки, виходячи з власних можливостей, розмірковує, діє, розглядає різні варіанти, знаходить нестандартне рішення. Діти вчать бути уважними до інших, не марнувати грошей, самостійно знаходити вихід зі складної ситуації.

Публікація не подає готове рішення, а описує процес його пошуку, тож дитині легко увійти в ситуацію та приміряти її на себе, створити власний план дій.

Матеріал дає змогу провести цікаву виховну годину для учнів молодших класів або заняття з економічного виховання для старших дошкільнят, навчити дітей гнучко й нестандартно мислити, розглядати кілька варіантів розв'язку.

Додаткові матеріали

Але ж сюрпризи можна влаштовувати не тільки на свята. Розкрийте журнал “Джміль” 2017, № 11, і поміркуйте, яку приємну несподіванку ви хотіли б створити власноруч саме зараз. Кого ви порадуете?

[Малюнок із секретом](#) (Джміль 2017, № 11) — несподіваний майстер-клас Пензлика, з якого малята дізнаються, чи може малюнок стати іграшкою, та навчаються створювати малюнки із секретом.

ЯК ПИСАТИ ВІРШІ, НАВІТЬ ЯКЩО ТИ НІЧОГО НЕ ТЯМИШ У ПОЕЗІЇ

Рубрика: Літстудія

Сторінки: с. 10-13

Зазвичай діти бачать лише результат творчої діяльності й не мають уявлення про процес, тому їм може здаватися, що результат недосяжний. А от побачивши творчий процес ізсередини, вони, можливо, захочуть

спробувати писати власні вірші (адже якщо ти чогось ніколи не робив, то й не знаєш, вийде в тебе чи ні). Тому публікація й акцентує увагу дітей саме на процесі створення віршів: задум — добирання рим — складання.

Така інтегрована діяльність допоможе педагогу не тільки формувати мовленнєву компетентність малят, а й розвивати їхнє творче самостійне мислення, виховувати впевнених у своїх силах дітей, які вміють ставити мету і досягати її.

Художнє слово допомагає пізнавати довкілля, збагачує мовлення дитини, формує читацький смак. Матеріал допоможе провести заняття з розвитку мовлення, а також стане в пригоді на уроках літературного читання, української мови.

Інтерактивна презентація: jmil.com.ua/2017-12/litstudio

Додаткові матеріали

Пригода Джмелика і Книжечки зацікавила малят? А чи бували ви з ними у бібліотеці? Ще ні?! Тоді у вас є гарний привід розповісти їм про бібліотеки, влаштувати невеличкий похід і вибрати книжечку для душі.

- Поясніть малятам, що таке бібліотека. Здійсніть віртуальну мандрівку в найсучасніші та найбільші книгозбірні світу.

- Влаштуйте у себе вдома невеличку бібліотеку. Як розставити книги так, щоб їх легше було знайти?

- Озирніться навколо. Коли різні бібліотеки стають нам у пригоді? Що іще, крім книжок, може в них зберігатися?

Більше дізнатися про рими, навчитися їх добирати і писати віршики допоможуть публікації із захопливими пригодницькими історіями про вірші та справжніх поетів.

[Шукаймо музику в словах!](#) (Джміль 2013, № 1)

Пошукаймо разом із Джмеликом та його друзями музику в словах рідної мови: дізнаємось, як знаходити і використовувати рими.

[Як Джмелик вірші писати спробував, або Секрети](#)

[київських поетів](#) (Джміль 2015, № 2) Бесіда з дітьми про вірші, рими і творення образів за допомогою слів.

[Поети на канікулах та трохи про те,](#)

[що їх радує або ображає](#) (Джміль 2015, № 3)
Вчимося разом з дітьми складати вірші.

МУЗИЧНИЙ СОН

Рубрика: Оркестровий клас

Сторінки: с. 14-15

Зазвичай під час слухання музики діти фантазують — розповідають, показують рухами або малюють звукові образи, які створили композитор і виконавець. Але ж засобами музики можна створювати й історії.

У цій публікації запропоновано цілісну казкову історію, складену на основі трьох п'єс: “Колискової” Віктора Косенка (цикл “24 дитячі п'єси для фортепіано”), “Маршу дерев'яних солдатиків” Петра Чайковського (цикл “Дитячий альбом”), “Вальсу-жарту” Дмитра Шостаковича (цикл “Танці ляльок”).

Запропонуйте дітям показати казку рухами або ж розіграти під музику з іграшками. Діти можуть дібрати відповідні картини або ж допридумати запропоновану історію та проілюструвати її.

Бесіда допоможе навчити малят висловлювати власні враження від музичних творів та ставлення до їхнього змісту, визначати настрій і характер музики, виражати його у пластичних рухах, відчувати смислові наголоси мелодії.

Матеріал можна використати під час проведення уроків з курсів “Мистецтво” і “Музичне мистецтво” у початковій школі та бесід з дітьми на музичних заняттях у закладах дошкільної освіти.

Додаткові матеріали

- А які події уявили ви, прослухавши музичні твори Петра Чайковського та Дмитра Шостаковича?

[Віктор Косенко “Колискова”](#)
(цикл “24 дитячі п’єси для фортепіано”)

[Петро Чайковський “Марш дерев’яних солдатиків”](#)
(цикл “Дитячий альбом”)

[Дмитро Шостакович “Вальс-жарт”](#)
(цикл “Танці ляльок”)

ПРИКРАСИМО ДО СВЯТА ДИТЯЧУ КІМНАТУ

Рубрика: Клуб кмітливих

Сторінки: с. 16-17

Весела новорічна публікація допоможе педагогові провести захопливий інтегрований урок чи заняття. Діти прикрасять кімнату до свята, розв’яжуть нестандартні математичні та логічні задачі, творчі завдання, закріплять знання букв.

Яскраві наліпки підсилять мотивацію дітей до розумової діяльності, адже наприкінці вони отримають святково прикрашену кімнату. Розв’язки математичних задач теж можуть бути гарними!

Малята зрозуміють, що розв’язати одну й ту саму задачу можна різними способами, вчитимуться відрізняти задачі з кількома варіантами розв’язків від задач з одним рішенням, розмірковувати, перевіряти правильність знайденої відповіді.

Інтерактивна презентація: jmil.com.ua/2017-12/kmitclub

Додаткові матеріали

Уявіть, якою святковою стане кімната!

- Уважно роззирнімося по кімнаті ще раз і знайдімо нові веселі математичні задачки.
- А які задачки прицаїлися у вашій кімнаті? У квартирі? На вулиці?

[Квест “Новорічна математика”](#) (Джміль 2016, № 6)

Джмелику з друзями подобається влаштовувати сюрпризи. Одного разу вони допомагали лісовим мешканцям прикрашати новорічну математичну ялинку. Гайда з ними в ліс!

ЩО ЗІГРІЄ ЗИМОВОЇ НОЧІ

Рубрика: Вернісаж

Сторінки: с. 18-19

Бесіда за картиною американської художниці Сьюзан Вілер допоможе ознайомити дошкільників та учнів молодших класів із сучасним живописом, навчити їх уявляти та додумувати зображену ситуацію, розуміти переносні значення слів, відрізняти пряме значення слова від переносного.

Роздивіться з малятами добірку картин художниці, на яких зображено різні події з життя кроликів у казковому світі “Пагорб біля ставка, під падубом”. Запропонуйте дітям створити історію за картинами про життя-буття у казковому світі. Малята також можуть придумувати власних персонажів, інсценізувати та додумувати дію на картинах, малювати власні картини про життя у казковому світі, поміркувати, які події з їхнього життя схожі на намальовані тощо.

А ще й дошкільнятам, і молодшим школярам цікаво буде створити свій казковий світ і поступово населяти його. Малята різних груп чи класів зможуть загостити у ньому, поєднати свої світи тощо.

Така бесіда може стати основою заняття з художньо-естетичного розвитку, розвитку мовлення, образотворчого мистецтва, допоможе удосконалювати естетичний смак, креативність, асоціативне та образне мислення дітей, навчити їх розуміти мистецтво.

Інтерактивна презентація: jmil.com.ua/2017-12/vernissage

Додаткові матеріали

Здавалося б, про яке тепло можна говорити в зимову стужу? А от картина вийшла саме такою.

- Пригадайте, коли саме ми вживаємо слово “теплий” і які значення воно може мати.

Виявляється, Сьюзан Вілер разом з письменником Полом Корпетером створили цілий казковий світ! Який саме? Завантаживши презентацію до публікації, кожен зможе зазирнути у нього й придумати власну казку за картинами.

Якщо пильно дивитися на картину, то можна “застрибнути” у неї, відчутти й почути все, що у ній відбувається. Цікаво спробувати? Читайте бесіду за зимовим пейзажем Ігоря Роп’яника [“Відлига”](#) (Джміль 2016, № 1).

ХОЧ ОКОМ СВІТИ!

Рубрика: Лабораторія

Сторінки: с. 20-21

Публікація допомагає педагогові організувати з дошкільнятами і молодшими школярами діяльність щодо вивчення особливостей пристосування очей людини до темряви, зрозуміло й дохідливо пояснити, як працює наше око.

Діти виконують цікаві дослід, порівнюють міру пристосованості до темряви очей різних людей, роблять висновки, навіть придумують власні експерименти та пробують пояснити їх результати.

Матеріал стане “родзинкою” занять та уроків з природознавства, допоможе провести захопливі позакласні заходи.

Додаткові матеріали

• Пограймо! Розкидайте на килимі іграшки, а потім спробуйте із зав’язаними очима зібрати їх та ще й правильно визначити назву кожної. Всі іграшки зібрали? Нічого не переплутали? Складно? А якщо у вас буде помічник, який розповідатиме, куди слід рухатися?

Нам важко уявити життя без сонячного світла, а от є істоти, які все життя проводять [там, де й удень темно](#), і не уявляють собі іншого!

[Помандруємо різними континентами](#) до найдивовижніших “печер-чемпіонів” (Джміль 2017, № 5-6): дослідимо світ печер, життя тварин без світла, а потім виростимо сталагміти і сталактити вдома.

ХТО БАЧИТЬ У ТЕМРЯВІ?

Рубрика: Клуб допитливих

Сторінки: с. 22-24

Як відомо, здивування спонукає до пізнання: коли малята бачать щось дивовижне, їм хочеться дізнатися більше, вони починають розпитувати, досліджувати, експериментувати, обговорювати, самостійно шукати інформацію тощо.

Але здивувати сучасних малят не так уже й легко. У цій публікації ми зібрали цікаву інформацію про різних тварин, які мають дивовижну здатність добре почуватися у темряві, розповідаємо про інші нестандартні їх пристосування до довкілля, пояснюємо, як людина може використати “винаходи” природи для своїх потреб.

Для розвитку допитливості, вміння користуватися джерелами інформації, критично ставитись до знайдених відомостей у матеріалі є відкриті запитання та цікаві завдання.

Публікація стане у пригоді на уроках з природознавства, інформатики, заняттях з інформаційної культури, ознайомлення з довкіллям, допоможе провести цікаві позакласні заходи.

Додаткові матеріали

- А чи про всіх тварин розповів Джмелик? Продовжіть перелік володарів темряви разом з малятами.
- Дізнайтеся, які прилади допомагають людині бачити в темряві. І чи справді все вона бачить?

Хочете потрапити у [Лабораторію](#) Джмелика та провести пізнавальні експерименти у темряві? [Перегортайте сторінку](#) і... вимикайте світло!

ЧАРІВНЕ СВІТЛО ПОДЯКИ

Рубрика: Кіностудія

Сторінки: с. 25

Комікс для дітей вчить бути вдячними, уважними до інших, а також розвиває зв’язне мовлення, логічне мислення малят, активізує їхню уяву. Бесіда за історією в малюнках поживавить заняття й виховну годину з морального виховання, нагадає дошкільнятам та молодшим школярам про “чарівні слова”.

Інтерактивна презентація: jmil.com.ua/2017-12/movie

Хочете побувати на гостині у зірочок? Тоді відкривайте журнал “Джміль” (Джміль [2015, № 6](#)), шукайте публікацію за [сюжетною картиною на обкладинці “Зоряна казка”](#) і дізнавайтеся про зірки й таємниці зоряного неба.

ГІМНАСТИКА ДЛЯ МОЗКУ-3

Рубрика: Психологічна вітальня

Сторінки: с. 26-27

Публікація ознайомлює з руховими вправами, розробленими американським ученим Полом Денісоном та його дружиною Гейл ще у 80-х роках ХХ ст. Вони назвали свій метод “Braingym” (англ. “Гімнастика для мозку”). Сьогодні його використовують педагоги і батьки у 80 країнах світу.

Пропоновані вправи допомагають налагоджувати взаємодію між правою й лівою півкулями головного мозку, поліпшують зір, сприяють розвитку загальної координації рухів, організаційних та комунікативних навичок.

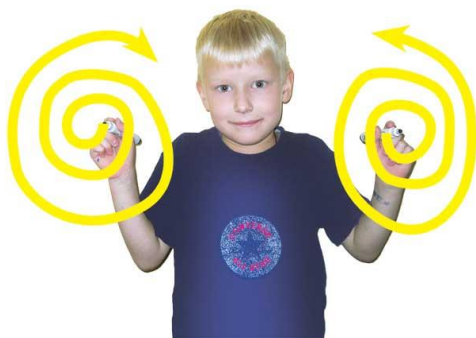
Така гімнастика активізує інтелектуальну діяльність і полегшує засвоєння знань з різних навчальних предметів. Тож якщо у дітей виникають певні труднощі у навчанні, не гримайте на них, а краще виконайте разом кілька вправ.

Тепер ви маєте повний комплекс вправ для тренування мозку. Для зручності використання у публікації подано їх перелік, згрупований відповідно до навичок, які вони розвивають.

“Розумні фізкультхвилинки” збагатять та поживлять будь-яке заняття в дитсадку чи урок у школі.

Додаткові матеріали

Мабуть, у вас уже є улюблені вправи? Розкажіть про незвичайну гімнастику своїм друзям — разом тренуватися веселіше!

[Гімнастика для мозку — 1](#)
(Джміль 2017, № 10)

[Гімнастика для мозку — 2](#)
(Джміль 2017, 11)

РІЗДВЯНИЙ ВЕРТЕП

Рубрика: Мала сцена

Сторінки: с. 28-31

Різдвяний вертеп допомагає дітям здійснити освітню подорож у давні часи, ознайомитися з історією Різдва, традиціями українського народу, замислитися над тим, що таке добрі вчинки, як кожна людина може допомогти добру перемогти зло.

Сценарій вистави побудований так, що батьки можуть самі прочитати його малятам — як віршовану різдвяну казку.

У ході підготовки до прем'єри діти навчаються працювати в колективі, розвивають музичні та сценічні здібності, мовлення, пам'ять, увагу й уяву. Така інтегрована робота активізує також пізнавальну діяльність та фантазію малят.

Додаткові матеріали

[Пригоди Пряничка-Різдвяничка](#) (Джміль 2015, № 6)

Музичні пригоди Пряничного Чоловічка (два варіанти вистави — українською й англійською мовами), а також рецепт смачних і ароматних новорічних пряників у подарунок.